

CÁCH MẠNG THÁNG TÁM VÀ BÀI HỌC LỚN VỀ CÔNG TÁC DÂN VẬN CỦA ĐẢNG TA THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH

TRUNG KIÊN

Cách đây đúng 70 năm, vào sáng ngày 19/8/1945, theo lời kêu gọi của Việt Minh, cả Hà Nội nổi dậy dưới rừng cờ đỏ sao vàng xuống đường tiến thẳng vào trung tâm Nhà hát Thành phố để dự Mít tinh. Sau loạt súng chào cờ và bài Tiến quân ca, đại biểu Ủy ban Quân sự Cách mạng đọc lời hiệu triệu của Việt Minh. Cuộc Mít tinh trở thành cuộc biểu tình vũ trang tiến vào Phủ Khâm sứ, Trại Bảo an và các cơ sở của chính phủ bù nhìn. Từ Hà Nội, làn sóng cách mạng tỏa đi khắp nơi, cả nước vùng dậy đấu tranh giành chính quyền và liên tiếp giành thắng lợi. Ngày 2/9/1945, tại Quảng trường Ba Đình lịch sử, Chủ tịch Hồ Chí Minh trịnh trọng đọc Bản Tuyên ngôn Độc lập, khai sinh nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, Nhà nước công nông đầu tiên ở Đông Nam châu Á.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công mau lẹ và ngoạn mục không phải là sự ngẫu nhiên mà là kết quả của một quá trình đấu

tranh lâu dài, kiên cường, bất khuất của nhân dân Việt Nam dưới sự lãnh đạo sáng suốt và đúng đắn, đầy sáng tạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Cách mạng Tháng Tám là cuộc cách mạng điển hình trên thế giới, các nhà sử học trên thế giới đều có một nhận định về tính điển hình rằng: cách mạng giành thắng lợi không phải bằng bạo lực vũ trang, thay cho tiếng súng nổ là bài ca cách mạng của quần chúng nhân dân trên các đường phố, các vùng nông thôn để khởi nghĩa giành chính quyền trong cả nước. Như vậy, khởi nghĩa giành chính quyền trong Cách mạng Tháng Tám là cuộc cách mạng được tiến hành bằng sức mạnh của quần chúng nhân dân dưới sự lãnh đạo của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh, với tinh thần "Giờ quyết định cho vận mệnh dân tộc ta đã đến. Toàn thể đồng bào ta hãy đứng dậy đem sức ta mà giải phóng cho ta!". Dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân cả nước đã đồng loạt đứng dậy,

tiến hành cuộc khởi nghĩa giành chính quyền trong khắp cả nước. Cuộc Tổng khởi nghĩa bắt đầu nổ ra từ ngày 14/8 và đến ngày 18/8, chúng ta đã giành được thắng lợi ở nông thôn đồng bằng Bắc bộ, đại bộ phận các tỉnh miền Trung, một phần miền Nam và ở các thị xã Bắc Giang, Hải Dương, Hà Tĩnh, Hội An, Quảng Nam. Ngày 19/8, khởi nghĩa thắng lợi ở Hà Nội. Ngày 23/8, khởi nghĩa thắng lợi ở Huế và các thị xã: Bắc Kạn, Hòa Bình, Hải Phòng, Hà Đông, Quảng Trị, Quảng Bình, Bình Định, Lâm Viên, Gia Lai, Tân An, Bạc Liêu. Ngày 25/8, khởi nghĩa thắng lợi ở Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định, Lạng Sơn, Kon Tum, Sóc Trăng, Vĩnh Long, Thủ Dầu Một, Châu Đốc, Trà Vinh, Biên Hòa, Tây Ninh, Bến Tre... Chỉ trong vòng 15 ngày cuối tháng 8/1945, cuộc Tổng khởi nghĩa đã giành thắng lợi hoàn toàn.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 thành công do sự lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt, khôn khéo của Đảng ta,

là sự vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin trong điều kiện lịch sử cụ thể của nước ta một cách đúng đắn, độc lập, tự chủ và sáng tạo; có phương pháp cách mạng thích hợp, linh hoạt. Thời gian càng lùi xa, chúng ta càng nhìn rõ hơn tầm vóc vĩ đại của Cách mạng Tháng Tám năm 1945. Chủ tịch Hồ Chí Minh khẳng định ý nghĩa của Cách mạng Tháng Tám: "Chẳng những giai cấp lao động và nhân dân Việt Nam ta có thể tự hào, mà giai cấp lao động và những dân tộc bị áp bức trên toàn thế giới cũng có thể tự hào rằng: Đây là lần đầu tiên trong lịch sử cách mạng của các dân tộc thuộc địa, một Đảng mới 15 tuổi đã lãnh đạo cách mạng thành công, đã nắm chính quyền toàn quốc". Bằng thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám, nhân dân ta đã đập tan ách phát-xít Nhật, lật đổ ách thống trị của thực dân Pháp gần 100 năm, xóa bỏ chế độ phong kiến hàng nghìn năm, đưa dân tộc Việt Nam bước sang kỷ nguyên mới - kỷ nguyên độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Từ thân phận nô lệ, nhân dân ta đã trở thành người làm chủ đất nước, làm chủ cuộc sống của mình.

Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đã để lại những bài học vô cùng to lớn. Đó là bài học về xác định đường lối chiến lược, sách lược đúng đắn và phương pháp cách mạng của Đảng lãnh đạo; đó là bài học về dự báo thời cơ, nắm chắc thời cơ, không bỏ lỡ thời cơ; đó là bài học xây dựng lực lượng cách mạng, từ lực lượng chính trị đến lực lượng

quân sự, huy động được lực lượng của toàn dân vào cuộc đấu tranh chung; đó là bài học về kết hợp thời, thế và lực để lấy ít địch nhiều, lấy yếu thắng mạnh; đó là bài học phân hóa kẻ thù, biết mình biết địch, nhân nhượng có nguyên tắc; đó là bài học về khởi nghĩa từng phần đi đến tổng khởi nghĩa toàn quốc để giành thắng lợi hoàn toàn cho một cuộc cách mạng.

Từ bài học huy động lực lượng toàn dân tộc trong Cách mạng Tháng Tám, chúng ta càng nhận thức sâu sắc hơn quan điểm của chủ nghĩa duy vật lịch sử: quần chúng là người sáng tạo chân chính ra lịch sử, sáng tạo ra giá trị vật chất, văn hóa tinh thần và là động lực cơ bản của các cuộc cách mạng xã hội. Chúng ta càng nhận thức sâu sắc hơn tư tưởng Hồ Chí Minh: "Trong bầu trời này không có gì quý bằng nhân dân. Trong thế giới không có gì mạnh bằng sức mạnh của nhân dân"; "Dân là gốc", "Đễ mười lần không dân cũng chịu. Khó trăm lần dân liệu cũng xong".

Một trong những bài học lớn qua thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám là **bài học xây dựng lực lượng cách mạng, từ lực lượng chính trị đến lực lượng quân sự, huy động được lực lượng của toàn dân vào cuộc đấu tranh chung**, trong đó, nét đặc sắc là kiến tạo nên một tổ chức rộng lớn để tập hợp rộng rãi các tầng lớp nhân dân trong Mặt trận Việt Minh dưới sự lãnh đạo của Đảng. Có thể nói, chủ trương đoàn kết, tập hợp lực lượng của Đảng và Mặt trận Việt Minh

đã góp phần quan trọng đặc biệt vào việc chuẩn bị lực lượng cách mạng, chuyển cách mạng Việt Nam sang thời kỳ cao trào và tiến lên tổng khởi nghĩa, giành chính quyền trong cả nước. Ngày 9/3/1945, Nhật đảo chính Pháp. Ba ngày sau đó (12/3/1945), Ban Thường vụ Trung ương Đảng đã ra Chỉ thị Nhật - Pháp bắn nhau và hành động của chúng ta. Chỉ thị đã xác định kẻ thù chính, cụ thể trước mắt của nhân dân Đông Dương lúc này là phát-xít Nhật, đồng thời nhấn mạnh đến việc phải mở rộng cơ sở Mặt trận Việt Minh để đoàn kết, vận động, tập hợp mọi lực lượng nhân dân vào cao trào kháng Nhật, cứu nước.

Nhằm tập hợp đông đảo nhân dân tham gia vào cao trào kháng Nhật, cứu nước, Đảng đã ban hành các chủ trương, chính sách, đề ra các khẩu hiệu đấu tranh thích hợp, đáp ứng yêu cầu khẩn thiết của hàng chục triệu quần chúng. Đảng đã phát động phong trào "Phá kho thóc để giải quyết nạn đói". Đây là một nghệ thuật phát động quần chúng, trước hết là vì mục tiêu kinh tế cấp bách trước mắt, nhưng có ý nghĩa chính trị lâu dài và hết sức sâu sắc. Chủ trương này đã đáp ứng đúng nguyện vọng bức thiết của nhân dân và qua phong trào, nhân dân đã nhận rõ muốn giành quyền sống cho mình phải đoàn kết dưới ngọn cờ Việt Minh đấu tranh đánh đổ ách thống trị của phát xít Nhật và bè lũ tay sai.

Công cuộc đổi mới do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng và lãnh đạo đã trải qua gần 30 năm và đã đạt được những thành tựu to lớn và có ý nghĩa lịch sử. Bài học về tập hợp và phát huy sức mạnh của nhân dân trong Cách mạng Tháng Tám còn nguyên giá trị cho mọi thời kỳ lịch sử cách mạng. Bài học đó được Đảng ta vận dụng một cách sáng tạo trong sự nghiệp đổi mới.

Để tập hợp và phát huy sức mạnh của nhân dân, Đảng ta đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách lớn về công tác vận động quần chúng. Tiêu biểu trong số đó là Nghị quyết Trung ương 8b (khóa VI) về "Đổi mới công tác quần chúng của Đảng, tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân". Cụ thể hóa các chủ trương lớn về công tác dân vận trong các Nghị quyết Đại hội IX, X, XI của Đảng, Hội nghị Trung ương 7 (khóa XI) đã ban hành Nghị quyết số 25-NQ/TW về "Tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác dân vận trong tình hình mới"; Bộ Chính trị (khóa X) ra Quyết định số 290-QĐ/TW ban hành "Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị" và một số chỉ thị, quy chế, quy định quan trọng khác liên quan đến công tác dân vận của Đảng. Các nghị quyết, chỉ thị, quyết định của Đảng đã tiếp tục khẳng định, tiếp nối đầy sáng tạo những quan điểm, chủ trương công tác dân vận theo tư tưởng Hồ Chí Minh, đề ra những giải pháp hết sức đúng đắn, nhờ đó mà tạo ra sự chuyển biến mạnh mẽ trong công tác quần chúng của Đảng, huy động được nguồn

lực to lớn trong nhân dân tham gia phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng - an ninh, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, củng cố, tăng cường mối quan hệ Đảng - Dân. Tuy nhiên, mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân chưa thật bền chặt và đang đứng trước những thách thức mới. Tâm trạng của nhân dân còn nhiều diễn biến phức tạp, lo lắng về việc làm, đời sống; bất bình trước bất công xã hội, tệ tham nhũng, tệ quan liêu, lãng phí; tình trạng suy thoái về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, sự thiếu gương mẫu, lời nói không đi đôi với việc làm; một số cán bộ, đảng viên quan liêu, hách dịch, cửa quyền, xem thường, vi phạm quyền làm chủ của nhân dân. Một số cấp ủy và chính quyền chưa nhận thức đầy đủ, sâu sắc tầm quan trọng của công tác dân vận; chưa nắm bắt kịp thời tâm tư, nguyện vọng và những vấn đề nảy sinh trong nhân dân để tập trung giải quyết. Việc đổi mới nội dung, phương thức vận động nhân dân còn nhiều hạn chế, hiệu quả chưa cao...

Muốn thực hiện tốt công tác vận động nhân dân, xây dựng khối đoàn kết toàn dân tộc thì trước tiên phải xây dựng Đảng vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức, cán bộ theo tinh thần Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khóa XI) "Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay". Giờ đây, chúng ta xây dựng nền kinh tế thị trường theo định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập sâu, rộng kinh tế quốc tế, đã và đang đặt ra yêu cầu rất cao về

phẩm chất, đạo đức, lối sống, phong cách làm việc, phong cách quần chúng của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Dù không phải đối mặt với đạn bom như trong chiến tranh, nhưng sức công phá của danh lợi, vật chất, tiền tài, cộng với sự chống phá của các thế lực thù địch bằng chiến lược "diễn biến hòa bình", thì những thử thách đối với cán bộ, đảng viên là không thể xem thường.

Trong những ngày Tháng Tám lịch sử này, toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang đẩy mạnh thực hiện thắng lợi các mục tiêu, nhiệm vụ kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh theo Nghị quyết Đại hội XI của Đảng; tổ chức đại hội đảng bộ các cấp, tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng. Hơn lúc nào hết, tinh thần Cách mạng Tháng Tám và bài học về tập hợp, phát huy vai trò, sức mạnh to lớn của nhân dân trong công cuộc đổi mới, xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh cần được quán triệt sâu sắc trong các cấp ủy, tổ chức đảng, mỗi cán bộ, đảng viên; tinh thần ấy cần được soi chiếu trong mỗi đại hội, nhất là trong các văn kiện của đại hội. Sự nghiệp đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới do Đảng ta khởi xướng và lãnh đạo chỉ có thể thành công khi được nhân dân ủng hộ và phát huy triệt để sức mạnh toàn dân.

Dưới sự lãnh đạo tài tình, sáng suốt của Đảng, Nhân dân Việt Nam đã làm nên thắng lợi của Cách mạng Tháng Tám lịch sử, và cũng chính Nhân dân Việt Nam sẽ đưa công cuộc đổi mới đến thắng lợi hoàn toàn. ■